

13.2.2014

YM4/5522/2013

Ministry of the Environment of Norway
Jørgen Brun
Senior Adviser
P.O.Box 8013 Dep,
NO-0030, Oslo
Norway

Viite
Hänvisning

Asia
Ärende ANMÄLAN OM INLEDANDE AV DELGENERALPLAN FÖR STRANDOMRÅDET AV TANA ÄLV SAMT UTSJOKIDALEN I UTSJOKI KOMMUN, BEGÄRAN OM KOMMENTARER OM PROGRAMMET FÖR DELTAGANDE OCH BEDÖMNING

Med detta brev underrättar miljöministeriet den norska staten om att utarbetandet av Utsjoki kommuns delgeneralplan för strandområdet av Tana älv ca 60 km från Vetsiko till Nuvvus-Ailigas samt hela Utsjokidalen (längd ca 60 km) har inletts. Syftet med anmälan är att informera om att planläggningen har inletts och på vilket sätt de norska myndigheterna, sammanslutningarna och medborgarna kan delta i planläggningen och bedömningen av planens gränsöverskridande konsekvenser.

Anmälan bygger på protokollet om strategiska miljöbedömningar, som är bifogat till FN:s ekonomiska kommission för Europas (ECE) konvention om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (Esbokonventionen).

Miljöministeriet ber därtill norska staten om kommentarer till det program för deltagande och bedömning som hänför sig till delgeneralplanen.

Utsjokis tidigare generalplaner vid Tana älv

Under 2003–2007 utarbetades utvecklingsplaner och delgeneralplaner för Tana för Utsjoki kommuns del. (Norska statens internationella samråd, ärendenummer YM2/5521/2008.) Av dessa planer upphävdes delgeneralplanen för delområdet i Utsjoki genom Rovaniemi förvaltningsdomstols beslut den 16 juli 2009. Förvaltningsdomstolens beslut stod fast i Högsta förvaltningsdomstolen (HF D 2011:61).

Utarbetandet av en ny delgeneralplan för delområdet i Utsjoki

Avsikten är att utarbeta en delgeneralplan med rättsverkningar på basis av vilken det ska kunna beviljas bygglov i strandområden som ligger utanför detaljplane- och stranddetaljplaneområdena.

De gränsöverskridande konsekvenserna av delgeneralplanen

I Finland baserar sig planläggningsförfarandet på växelverkan och konsekvensbedömning. Beredningen av en plan ska ske i växelverkan med de personer och sammanslutningar vars förhållanden eller intressen i avsevärd mån kan påverkas av planen (6 och 62 § i markanvändnings- och bygglagen). När en plan utarbetas ska miljökonsekvenserna av planen och av undersökta alternativ utredas i nödvändig omfattning (9 § i markanvändnings- och bygglagen).

Samarbetet mellan länderna i bedömningen av de gränsöverskridande miljökonsekvenserna ordnas så att de norska myndigheterna, sammanslutningarna och medborgarna har möjlighet att delta i utarbetandet av planen och få nödvändig information om planens konsekvenser.

Förfarandena för deltagande och bedömning av gränsöverskridande konsekvenser beskrivs i det program för deltagande och bedömning som medföljer detta brev.

Utsjoki kommun har den 12 april 2012 kungjort att delgeneralplanen inleds. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland ordnade ett myndighetssamråd den 12 juni 2012. I samrådet konstaterades att kommunen Tana i Norge samt gränsälvskommissionen är intressenter. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland har i sitt utlåtande den 17 december 2013 konstaterat att planens konsekvenser sträcker sig till Norge. Den mest centrala konsekvensen är att byggandet kan ha konsekvenser som sträcker sig till Norge.

Miljöministeriet bifogar det program för deltagande och bedömning som tagits fram för planen (av den 20 mars 2012, uppdaterat den 6 juli 2012 och 22 november 2013).

Fortsatta åtgärder och begäran om svar

Miljöministeriet ber att få svar på denna anmälan senast den 30 april 2014 och önskar att svaret innehåller en bekräftelse på mottagen anmälan och eventuella kommentarer i synnerhet till planens gränsöverskridande konsekvenser och bedömningen av dessa.

Miljöministeriet ber därtill att miljömyndigheterna i Norge bereder behöriga regionala myndigheter, fysiska personer och sammanslutningar möjlighet att kommentera beredningsmaterialet för detaljplanen.

Svaret skickas till följande adress:

Miljöministeriet
PB 35
FI-00023 STATSRÅDET
FINLAND

Utsjoki kommun ansvarar för utarbetandet av detaljplanen, konsekvensbedömningen och de praktiska förfarandena för växelverkan.

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland sörjer för att den norska staten hörs om utarbetandet av denna delgeneralplan enligt miljöministeriets föreskrifter (YM2/501/2004). I samarbete med kommunen ska Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland dessutom se till att det finns tillräcklig information om planen och konsekvenserna på norska.

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland ber senare om kommentarer till utkastet och förslaget till plan och skickar beslutet om godkännande av delgeneralplanen för kännedom till miljömyndigheterna i Norge.

Mera information ges av:

Hannu Raasakka, överinspektör, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland
tfn +358 295 037 500, e-post hannu.raasakka@ely-keskus.fi

Maija Neva, regeringssekreterare, Miljöministeriet
tfn +358 295 250 193, e-post maija.neva@ymparisto.fi

Markanvändnings- och bygglagen finns på svenska på Internet på adressen www.finlex.fi/se/. Mera information om planläggningen finns på svenska på adressen [http://www.ymparisto.fi/sv-FI/Livsmiljon och planlaggning/Systemet for planering av markanvandningen/Generalplanlaggning](http://www.ymparisto.fi/sv-FI/Livsmiljon_och_planlaggning/Systemet_for_planering_av_markanvandningen/Generalplanlaggning).

Lagstiftningsråd

Jyrki Hurmeranta

Regeringssekreterare

Maija Neva

BILAGOR Program för deltagande och bedömning (20.3.2012, uppdaterat 6.7.2012, 22.11.2013 och 9.12.2013)

FÖR KÄNNEDOM

- Finlands utrikesministerium
- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland, överinspektör Hannu Raasakka (ej bilagor), PB 8060, 96101 Rovaniemi
- Utsjoki kommun (ej bilagor)
- Tengblom Eriksson Arkkitehdit Oy (ej bilagor)

UTSJOKI KOMMUNE

DELPLAN FOR DELOMRÅDE I UTSJOKI

Deltagelses- og evalueringsplan 20.03.2012

Gjennomgått den 06.07.2012, 22.11.2013, 9.12.2013

PLANOMRÅDE

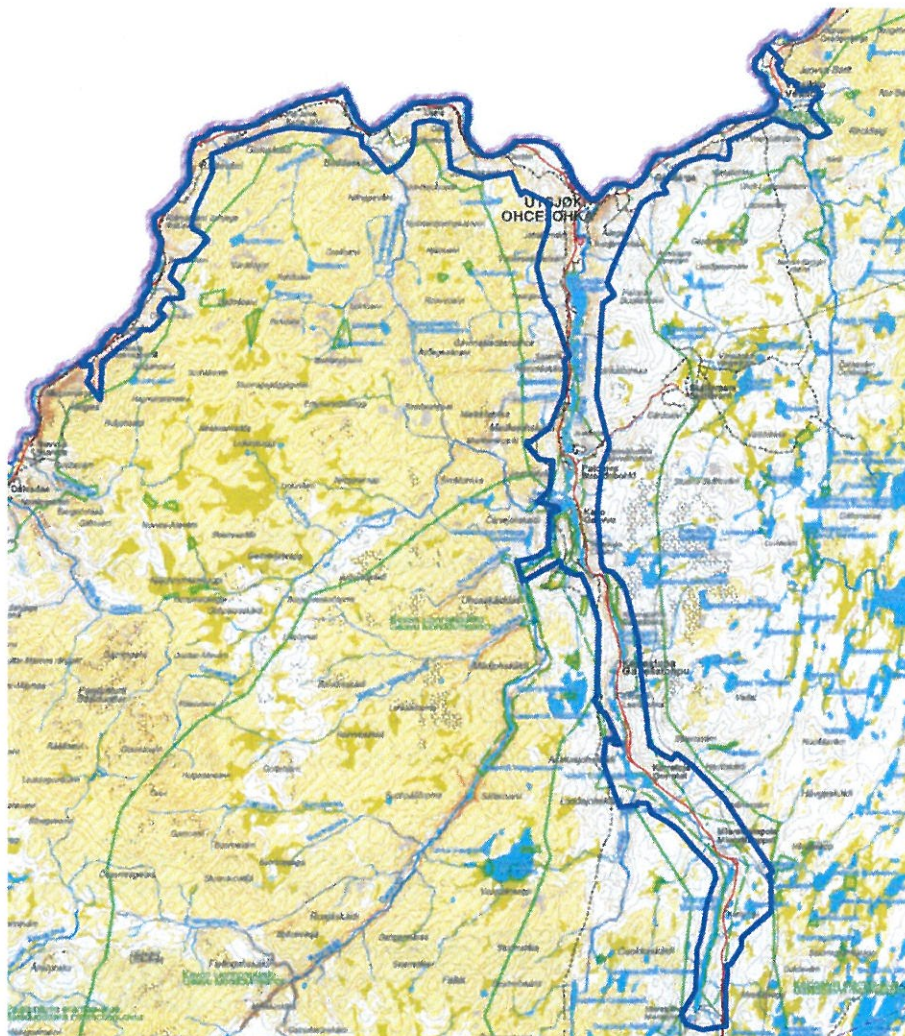
Generalplanreguleringsområdet inkluderer tettstedet Utsjoki og elvenære områder rundt det ca 60 km fra Vetsikko til grensen på Nuvvus-Ailigas og hele elvedalen Utsjoki-elva som har lengde i ca 60 km.

Utsjoki er den nordligste kommunen i Finland som ligger i Lapland. Kommunen har 1293 innbyggere (i mars 2011) og grunnarealen er ca 5370 kvadratkilometer derav ca 200 kvadratkilometer er vassdrag. Kommunen er meget grigrent, bare 0,3 innbyggere / kvadratkilometer. Bebyggelsen er plassert hovedsaklig langs Tanaelva, grense-elva mellom Finland og Norge.

Utsjoki kommune er den eneste kommunen i Finland der samisk er majoritetspråk. Nabokommuner til Utsjoki er Enare samt på Norges side Karasjok, Tana og Nesseby.

Bilde: Utsjoki er den nordligste kommunen i Finland («lantmäeristyrrelse» 2010)

Bilde : grenser til Utsjoki delområdets delreguleringsplanen

NÅTIDEN

I området Utsjoki – Mieraslompolo bor det drøyt 640 innbyggere. Utenfor tettstedet Utsjoki er byggeseffektiviteten pr i dag ca 2 bygningsplasser per strandkilometer.

I Utsjoki finns det allsidig både offentlige og private tjenester. De offentlige tjenester er Utsjokisuun koulu (skolen - inkludert samisk skole), helsesenter, tannlegekontor, rådhuset og Råvdyr- og fiskeforskningsstasjonen som forsker Tana-fisken. Flere turistanleggene som betjener tilreisende er ca 10 utenfor tettstedet.

MÅLENE

Man laget utviklingsplan for Tanaelva samt delplanene i løpet av årene 2003-2007. Delreguleringsplanen til Utsjoki ble opphevet i Rovaniemi forvaltningsrett som lovmotstridig 16.7.2009 (09/0329/1), siden man så, planen forårsakte urimelig skade til Metsähallitus som administrere statens grunn. I tillegg til planreguleringen satt Metsähallitus's tomter motstridige til hverandre, og planens krav på den

måten fyllte ikke de krav som er satt til verken innholdet eller den klarheten slik som kreves av reguleringsplanen. Utsjoki kommune klaget til høyeste forvaltningsrett men klagen ble kastet (KHO: 2011:61).

Målet er å fatte rettighetsvirkende helhetlig delplan der man kan begrunnet til det innvilge byggetillatelse til elvenære områder og delreguleringsplanområdet i tettstedet Utsjoki. Man brukte det tidligere planarbeidet (2003-2007) som kildestoff til planarbeidet. I tillegg til dette tar man hensyn til ajourføring av byplanen til et og – verdier til tettstedet Utsjoki og utvidelse av dette og presiseringsbehov til planarbeidet. Rettskraftig delplan muliggjør tiltrekningsvirkning og utvikling av næringsforhold slika områdets spesielle forhold og -verdier samt driving av tradisjonell næringsdrift kan as hensyn til og sikre de i fremtiden.

PLANREGULERINGSARBEIDET

Planreguleringen er begynt av kommunens initiativ.

EIERFORHOLD TIL REGULERINGSPLANOMRÅDENE

Det er mange grunneiere i planområdet.

PLANLEGGINGSSITUASJON

De statlige målene til regionenes bruk.

De statlige målene er en del av av plansystemer i bruk av areal- og byggeoven. De statlige målene i arealbruk trådte i kraft i år 2000 og presisering av de den 1.3.2009. Etter loven av jord og -bygge (§ 24) må man ta hensyn til i all reguleringsplan i bruk av områdene og gjennomføringen av de skal fremme landdelets planlegging, kommunenes planarbeid samt statens myndighetenes virksomhet.

De statlige regionplanleggingsmål er består av de generelle- og spesielle mål etter det hvilke innvirkninger de har til bruk av områdene og i reguleringsplanlegging som styrer de henvisninger som styrer de spesielle mål som gjelder området. De generelle mål må man ta hensyn til i regulering i landdelet, og annet plan i landdelet, generell reguleringsplan samt statens myndighetenes virksomhet. De spesielle mål gjelder all reguleringsarbeid i tilfelle det er ikke satt noen spesifikk fase i reguleringen.

Utsjoki's delområdets delregulerings skal være fattet etter følgende statlige områdenes mål (generelle og spesifikke mål) fungerende områdestruktur, helhetlig samsfunnsstruktur og livsmiljø, kultur- og naturarv, rekreasjonbruk og naturmidler, fungerende infrastruktur og enegiforsyning samt helhetlige natur- og kulturomgivelse. Som kultur- og naturomgivelsers spesielle helhetlige områder som danner generelle mål og i denne reguleringsplanen gjelder følgende punkter:

- 1) *I bruk av områder fremmer man det, at fjellområder i Lapland forblir spesielt merverdige arealenheter i forhold til natur- og kulturverdier og samtidig sikrer man at man kan både bo der og drive næringer med gamle betingelser. Man identifiserer de spesielle trekk som områdene har og arealbruk tilpasses så langt som mulig balansert i eksepsjonelle naturforhold, naturens bærekraft som begge skal sikres. Samtidig støtter man det at de egenartige grendene og som har tilpasset seg til kultur- og naturforhold skal opprettholdes enhetlige.*

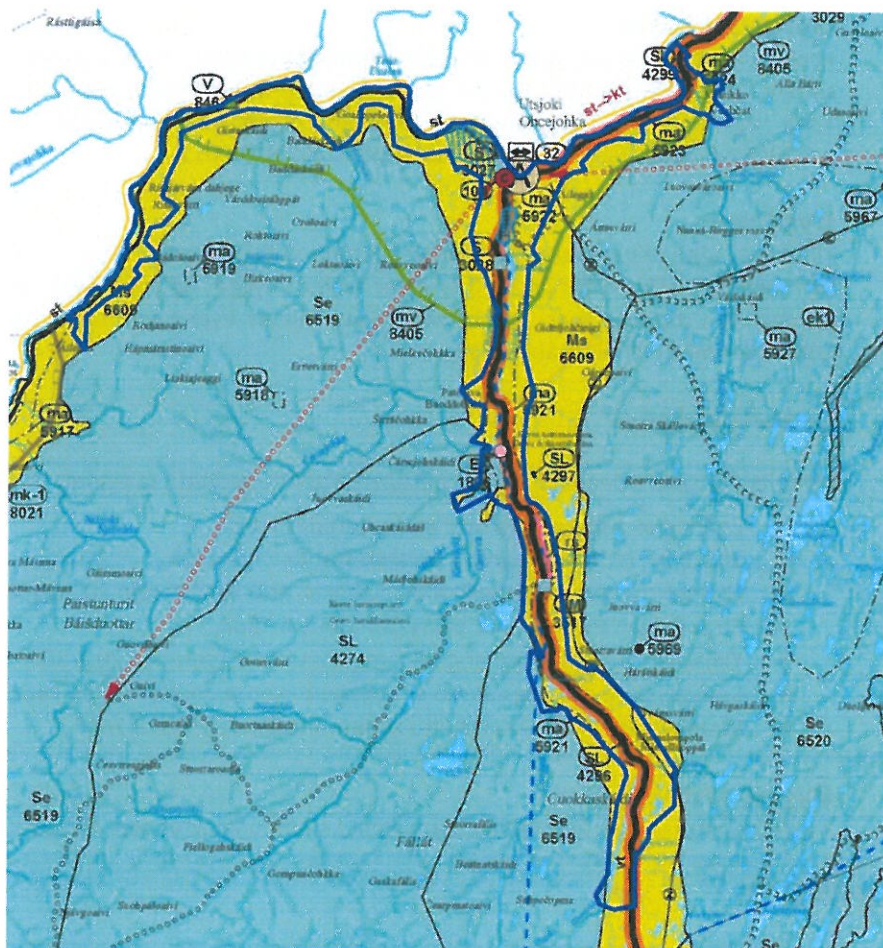

- 2) *I samenes hjemområder skal i arealbruk tas hensyn til den retten som samene som urbefolkningen har rett til i å opprettholde sin kultur og utvikle sin egen kultur for å sikre betingelser til samenes tradisjonelle næringers utviklingsmulighete. I reindriftsområder sikres med arealplanlegging arealbrukelig betingelser som reindifta krever.*

Landdelsplan

I landdelsplanen har man gitt regler som gjelder hele landdel gjeldenden bl.a. forebygging av støyulemper, ivaretagelse av verdifulle naturomgivelser, bebygde landskapsområder og kulturomgivelser samt planlegging som gjelder de, planlegging av strandområder, flom-, rase- og jordraseområder, mineralletting, reindrift og andre naturnæringsvernede områder, vernede- (S), naturverneområder (SL) og ødemarksområder (Se). I ivaretagelse- og bruksplanlegging av disse er konstatert at man i planlegging skal man ta spesielt hensyn til kvaliteten av bebygde omgivelser. I landdelplaner er det gitt regler som gjelder verning og vilkårlig byggebegrensning (loven om bygging og bruk av mark 33§), som gjelder områder som er henvist til den marken som er pekt ut til rekreasjonbruk og vernede områder eller nettverksområder eller de områder som er pekt ut til visse områder (V, LL, EN, EJ, S, SL, SM, SR, Se, rs, vt, kt, yt, tv strömlinje). Begrensningen er utvidet til å gjelde militære områder (EP), beskyttede soner (sv) samt viktige og de grunnvannområder som passer til vannforsyning.

I landdelplan er riksvei 4 og regionvei 970 fra Utsjooki til retningen Nuorgam er pekt ut med merknad med utviklingsprinsipp (jk 8451), Ishavsveien. Det betyr nasjonalt viktig internasjonal farvei. Redionvei 970 er foreslått til å bli endret til grunnvei i samme området. Tanadalen fra Storfossen til Nuorgam samt Utsjokidalen til sørpunktet til Kenesjärvi er pekt ut som tiltrekkingsområde for turisme, utviklingsområde for turisme og rekreasjon (mv 8405). Nuvvus er pekt ut til målområde for utvikling av landsbygd der samisk kultur er blir framhevet (mk-1 8021). Tettstedet Utsjoki er pekt ut til tettstedsfunksjoners område (A 32). Til tettstedet Utsjoki er det pekt ut også til sentrale funksjoners område (C 109), og nordvest og til sør fra det er det viktig grunnvannområde som passer til vannforsyning samt grensepasseringsområde.

Bilde: Nord-Laplands landdelplan er trådt i kraft den 28.1.2008. Utsjoki kommunens delområdets delgeneralplan er merket med blå linje

Utsjoki kommune er en del av samenes hjemområde (sa). Områdene som ligger i Utsjokidalen og Tanadalen, hovedsaklig utenfor bebyggelse, er blitt utpekt til område for naturøkonominæringer (Ms 6609). Områdene utenfor disse er derimot pekt ut til ødemarksområder (Se 6519 og 6520 9) og Kevo nasjonalpark til vernedeområde (SL 4274). I delplanområdet har man pekt ut følgende områder som som viktige områder eller punkter for verning enten av sine kulturelle eller landskapsmessige grunner : Nasjonallandskap -Utsjokidalen (ma 5921), Tanadalen (ma 5917), Lohisaa-ri, gamle fiskenauster (ma 5923), Vetsikko bygda (ma 5924), kulturlandskapet i Utsjoki's Mieraslompolo (ma 5921) og Samelandsbru (ma 5921). I tillegg til disse be- ligger følgende viktige områder som skal vernes på grunn av sine kulturelle eller landskapet : landskapet rundt Utsjoki kirke (S 3028) og kulturhistorisk merkverd- ige vei Poststien.Langs Utsjokielva har man pekt ut delområde som er pekt ut til å være en del av strandvernedede områder, Kenesjärvi (rs).Til Kevo har man pekt ut til å være spesialområde (E 1806).

I landdelplan har man i tillegg pekt ut regionvei vestover fra Utsjoki tettsted mot Karigasniemi samt scooterløyper, turtraseer med sine nettverksbehov, kulturhisto- riske eller landskapsmessige merkverdige veier og ruter, vernede- og forminnemål (S 3027, SL 4922 og SM 3517), rekreasjons- og turistmål (V 846) samt grenser for reindriftsområder.

Generalplaner

I delområdet i Utsjoki som delgeneralplanen skal dekke finnes det ikke generalplaner som er i kraft. Planområdet grenser seg til generelle stranddelplaner som er laget til Tana- og Enare-elva. Delplanen til Nuorgam delområdet ble rettskraftig den 5.6.2007 og Karigasniemi delområdets delplan den 28.9.2011.

Byplaner

Til Utsjoki tettsted har man laget sammensetting av byggplaner i 1995. De byggplaner som ble godkjent før år 2000 er etter regler i bygge- og arealbruklovens bestemmelser i dag byplaner. Ajourføring og utvidelse av byplanen i Utsjoki tettsted jobbes det med i løpet av året 2012.

Srandbyplaner

I delplan i Utsjoki's delplanområdet beligger følgende vedtatte byplaner:

- Endring av Aittisuvanto byplan, forberedt 2012 -
- Stranplan for Kuninkaankivi er bekreftet den 8.3.1979
- Utvidelse av strandplanen i Kuninkaankivi er bekreftet den 30.12.1982
- Strandplan i Nillavaara er bekreftet den 3.6.1988
- Yläjalvis srandbyplanen er godkjent i kommunestyret den 20.8.2003
- Srandbyplanen i Aittisuvanto er godkjent i kommunestyret den 28.10.2004
- Stranbyplan i Osma er vedtatt i kommunestyret den 25.9.2007

Byggeordning

Byggeordning i Utsjoki kommune er godkjent i kommunestyret den 24.5.2010 § 23.

UTREDNINGER

Til planarbeidet er det gjort følgende utredninger:

- Slagutredning i de delområder der man vurderer utpeking av byggeplasser til statens grunn.
- Arkeologisk utredning i de delområder der man vurderer utpeking av byggeplasser til statens grunn.

Det er blitt gjort mange andre utredninger i område og man har laget flere nye planer. I For tanadalens utviklingsplan og stranddelplaner har man laget utgangspunktpplaner. De sentrale deler av disse er rapportert som egne utgangspunktrapporter (Maa ja Vesi Oy 2004). Utredninger har basert seg til omfattende eksisterende stoff, intervjuer, delaktiges meninger samt terrenginventering. Vedlegg 1 : Utredninger og planer som gjelder området.

I løpet av planprosessen og etter at endringsbehov blir presisert lager man nye utredninger og ajourfører de som eksisterer.

EVALUERING AV INNVIRKNINGER

I tilknytting av arbeidet med generalplanen (2007) har man utredet innvirkninger av gjennomføringen slik som loven og forskrifter om bruk av jord forutsetter. I behandling av planen på nytt utreder man hvilke miljøinnvirkninger gjennomføringen av endringsområder foårsaker, inkludert samfunnsøkonomiske, sosiale, kulturelle og andre innvirkninger.

Planreguleringen har vesentlige miljøinnvirkninger for det meste på planområdet. Planreguleringen har også indirekte innvirkninger til økt etterspørsel av nærområdenes tjenester og økning av trafikk.

Innvirkningsevaluering blir gjort i form av spesialistutvurdering og den baserer seg på de utredninger som er gjort, eksisterende kildemateriell og de terrenginventeringer som er gjort. I evalueringen av innvirkninger legger man spesielt merke til de delområder der man utreder om mulighet der bruksfunksjonen blir endret i forhold til hva den var før i forhold til nåværende situasjon og den opphevede delgeneralplanen.

I tilknytting til planreguleringen utreder man innvirkninger til :

- Menneskenes livssituasjon og levemiljø ;
- Jord- og grunnfjell, vann, luft samt klima ;
- Plante- og dyrarter, mangfoldigheten i naturen samt naturressuser ;
- Region- og samfunnsstruktur, samfunns- og energiøkonomi samt infrastruktur;
- Tettehetsbildet, landskapet, kulturarv og bebygde omgivelser.

I den delen som behandler evaluering av miljøinnvirkninger behandler man også de prinsipper av mulige negative innvirkninger som man tar i bruk for å hindre de eller gjøre de mildere.

PLANPROSESSEN OG DELAKELSE I DEN

Begynnelsen av planarbeidet, hendelser som har tilknytting til planreguleringen og blir lagt til skue blir informert i kommunens oppslagstavle, avisen Inarilainen samt på kommunens internettsider (www.utsjoki.fi). I løpet av planreguleringsarbeidet blir det arrangert de myngighetskoferanser som loven forutsetter (MRL 66 §) samt andre møter med myndigheter etter behov.

Planreguleringsvedtak : Kommunestyret den 30.09.2011 § 56

Arbeid med saken : Teknisk utvalg den 30.03.2012 § 41

Kunngjøring om at saken arbeides med den 12.04.2012

Begynnelsesfasen

Deltagelses- og evalueringsplan (OAS) blir lagt til skue i Rådhuset og på kommunens internettsider i hele forberedelsestiden. Kunngjøring om at arbeidet er begynt skal gjøres på lik måte som andre kunngjøringer. Deltakelses- og evalueringsplan blir komplettert ved behov i løpe av planarbeidet. Gjeldende myndigheter får deltakelses- og evalueringsplan til orientering.

Før planforslaget blir offentlig lagt uttil skue får deltakende hold mulighet til å foreslå til ELY-keskus å konferere tilstrekkeligheten om deltakelses- og evalueringsplanen.

Teknisk utvalg den 30.03.2012 § 41

OAS til skue 12.04-02.05.2012

Forberedelsesfasen

Til Utsjoki kommunens arealer ble laget utviklingsplan samt delreguleringsplaner i løpet av årene 2003-2007. Delgeneralplaner i Utsjoki ble opphevet som lovmotstridig i forvaltningsrett i Rovaniemi den 16.7.2009 (09/0329/1). Utsjoki kommune klaget vedtaket til høyeste forvaltningsrett men klagen ble kastet (KHO:2011:61).

Planmateriale fra de tidligere planreguleringsdokumenter (2003-2007) blir brukt som kildemateriale. Til begynnelsen av arbeidet henter man felles vilje mellom kommunens tillitsvalgte og Metsähallitus som forvalter statens grunnarealer. Etter det lager man planskisse og arrangerer myngihetskonferanser (MRL 66 §, Poronhoitolaki 53 § og Laki saamelaiskäräjistä 9 §). De deltakende hold kan melde sine meninger mens planskisse er til skue.på lik måte som andre kommunale kunngjøringer.

Myndighetkonferanse i forberedelsesfasen ble holdt den 12.06.2012.

Teknisk utvalg ---. 2012 §

Formannskapet ---.2012 §

Planskisse til skue ---. ---.2012

Forslagsfasen

Etter tlbakemeldinger og de vedtak som kommunen har lager man planforslage. Det blir lagt ut til skue for vekselvirkning i 30 dager som er kalkulert til våren 2014. Deltakende høøld har rett il å lage reklamasjon om planskisset. Reklamasjonen skal sendes til kommunen før skueperioden løper ut. Kommunen gir begrennet svar til reklamasjoner. Om skueperioden skal kunngjøres på lik måte som andre kommunale kunngjøringer Man ber om uttalelse om planskisse fra myndigheter. Neste lovpålag myndighetskoneranse blir arrangert etter a planforslage har vär til skue.

Teknisk utvalg ---.2014 §

Formannskapet ---.2014 §

Planskisse lagt til skue ---. ---. 2014

Godkjenning

Planen bli levert til kommunestyre for godkjenning planlagt om sommeren- i begynnelsen av høsten 2014. Godkjenningen av planen blir kunngjørt på lik linje med andre kommunale kunngjøringer. Man kan søke om endring til vedtaket ved å klage til forvalningsrett og videre til høyeste forvalningsrett.

Teknisk utvalg ---. 2014 §

Formannskapet ---. 2014 §

Kommunestyret ---. 2014 §

INTERNASJONAL HØRING

Etter loven om bruk av jord- og bygge (MRL) 199 § og etter forskrifter tilknyttet til den (895/1999) 99 § skal miljødepartementet informere den andre staten om slike planer som sannsynligvis har innvirkninger som har grensepsserende innvirkninger.

Miljødepartementet og i denne planprossessen Lapin ELY-keskus tar vare på det at de andre stasens myndigheter, private personer og samfunnet får anledning til å delta i de møter om planen der diskueres delakelses- og vekselvirkningshandlinger om planforslaget.

HVEM ER DELTAKERE ?

Deltakere er alle grunneiere i arealen samt de som planen kan ha betydlige innvirkninger i boforhold, arbeid eller andre forhold. I tillegg er delaktige de myndigheter og samfunn i den greaen planen berører deres funksjonsområde. De delaktige har rett til å delta i forberedelsefasen om planen, vurdere dens innvirkninger og utale sin mening om planen (MRL 62 §).

- A. Delaktige grunneiere og beboere
- Metsähallitus, private grunneiere, felles skogeiere, andre grunneiere i planområdet og de grunneiere som eier mark som grenser til planområdet.
 - Beboere, leietakere til tomter, eiere og leiere av sommerhytter, næringsdrivende og deres arbeidstakere, anleggenes brukere, reindriftsutøvere, fiskere, jegere, turister osv.
- B. Myndigheter
- Lapin ELY-keskus
 - Lapin liitto
 - Saamelaiskäräjät
 - Puolustusvoimat, Pääesikunta
 - Lapin rajavartiosto
 - Suomalais-norjalainen rajavesikomissio
 - Museoviraso
 - Saamelaismuseo Siida
 - Metsähallitus luontopalvelut.
 - Tanan kunta
 - Inarin kunta
 - Utsjoen kunnan hallintokunnat
- C. Andre hold
- El-verkede som fungerer på området
 - Vannforsyningsverk som fungerer på området
 - Lapin Luonnonsuojelupiiri
 - Lapin läänin rakennusperinne ry
 - Paistunturin paliskunta
 - Kaldoaivin paliskunta
 - Paliskuntain yhdistys
 - Turun yliopisto
 - Alueella toimivat yhdistykset

KONTAKTINFORMASJON

Man kan få informasjon om forberelsesarbeidet fra følgende personer:

Utsjoki kommune: Teknisk sjef
 Toivo Partanen
 Luossa 1a, 99981 Utsjoki, Finland
 tlf : +358 40 77214 270

 sentralbordet til kommunen
 + 358 40 188 6111
 e-post : fornavn.etternavn@utsjoki.fi

Planlegger Landskapsarkitekt, YKS-359
 Maarit Suomenkorpi
 Tengbom Eriksson Arkkitechdit Oy
 Meritullinkatu 11 C, 00170 Helsinki
 tlf : + 358 108 354 220
 e-post : fornavn.etternavn@tengbom.fi

VEDLEGGENE

Vedlegg 1. Utredninger og plan som er laget til området

DE PLANER SOM ER LAGET TIL OMRÅDET :

Vedleggene er tilgjengelige på finsk.

Tenon kehittämissuunnitelman ja Karigasniemen, Utsjoen ja Nuorgamin osa-alueiden kaavoituksen aikana laaditut selvitykset ja suunnitelmat (2003 -2007):

- Tenonlaakson kehittämissuunnitelma ja rantaosayleiskaavat. Utsjoen osa-alueen osayleiskaava. Kaavakartat ja kaavamääräykset. Ehdotus. Pöyry Environment Oy. 31.5.2007
- Tenonlaakson kehittämissuunnitelma ja rantaosayleiskaavat. Utsjoen osa-alueen osayleiskaava. Kaavaselostus. Ehdotus. Pöyry Environment Oy. 31.5.2007
- Tenonlaakson kehittämissuunnitelma ja rantaosayleiskaavat. Utsjoen osa-alueen rantarekisteri. Pöyry Environment Oy. 4.12.2007
- Tenonlaakson kehittämissuunnitelma ja rantaosayleiskaavat. Rakentamistapaohjeet. Pöyry Environment Oy. 30.05.2006.
- Tenonlaakson kehittämissuunnitelma ja rantaosayleiskaavat. Maisemarakenne. Kulttuuriympäristö. Luonnonympäristö. 2.6.2005.
- Tenonlaakson kehittämissuunnitelma ja rantaosayleiskaavat. Kehittämissuunnitelma 2020. Jaakko Pöyry Infra, Maa ja Vesi Oy. 22.11.2004. Tarkistettu, kunnanvaltuuston päätös 21.12.2004 50 §.
- Tenonlaakson kehittämissuunnitelma ja rantaosayleiskaavat. Lähtökohtaraportti. Jaakko Pöyry Infra, Maa ja Vesi Oy. 31.5.2004.
- Tenonlaakson kehittämissuunnitelma ja rantaosayleiskaavat. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Jaakko Pöyry Infra, Maa ja Vesi Oy. 22.12.2003
- Tenonlaakson kehittämissuunnitelma ja rantaosayleiskaavat. Hankesuunnitelma. Jaakko Pöyry Infra, Maa ja Vesi Oy. 21.03.2003.

Muut aluetta koskevat selvitykset ja suunnitelmat:

- Kylät komeaksi –hanke. Utsjoen kunta ja FCG Finnish Consulting Group Oy. 2012
- Maisemaselvitys. Lapin liitto. Pohjois-Lapin maakuntakaava. Joulukuu 2005.
- Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009). Museovirasto 2009.
- Pohjois-Lapin kaupalliset palvelut. Anu Ruonakoski ja Sanna Tainio. Lapin liitto. 2005.
- Pohjois-Lapin maakuntakaavan liikenneselvitys. Liikennejärjestelmän nykytila. Liikennejärjestelmäsuunnitelma. 26.1.2005.
- Pohjois-Lapin maakuntakaava-alueen geologiset taustatiedot. Geologiantutkimuskeskus (GTK), Jari Nenonen. 2004.

TENGBOM ERIKSSON ARKKITEHDIT OY

VIRKNINGER PÅ NORGE AV UTSJOKIS KOMMUNEDELPLAN FOR ELVENÆRE OMRÅDER

Dette kapitlet beskriver vesentlige bakgrunnsfaktorer med tanke på virkninger på Norge samt gir et oversiktsbilde av betydningsfulle virkninger på Norge. Nærmere opplysninger om arealplanløsninger for de enkelte områder, rettsvirkninger, hva virkningene berører samt om andre forhold i tilknytning til arealplanen fås fra Utsjoki kommune. Arealplankart og planbeskrivelse kan fås i sin helhet på samisk og finsk bl.a. på Utsjok kommune [www-sider \(www.utsjoki.fi\)](http://www.utsjoki.fi). Bare medvirknings- og evalueringsplanen og denne delen av planbeskrivelsen er oversatt til norsk.

1. Organisering av norsk-finsk samarbeid mht. arealplanens miljøkonsekvenser

Utviklingsplan til Tanadalen og delplanene 2003 -2007

Kommunedelplanen for elvenære områder i Utsjoki kan ha store grenseoverskridende miljøkonsekvenser. Samarbeid i arealplanlegging iht. arealdisponerings- og byggingsloven § 199 og arealdisponerings og byggingsforskriften § 99 mellom Finland og Norge er derfor nødvendig. Slik det er slått fast i medvirknings- og evalueringsplanen for Utsjoki arealplanområde, vil det formodentlig være virkningene på landskapet på begge sider av Tanaelva, virkningene på den samiske kulturen samt virkningene på Tanavassdraget som kan anses for å være betydningsfulle.

Det er allerede iverksatt samarbeid mellom myndighetene, og den samme prosedyren vil bli fulgt også fremover. På forhandlingsmøter i forbindelse med kommunedelplaner i Tanadalen har også norske myndigheter vært representert.

Lappland miljøsenter har gitt norske myndigheter, privatpersoner og organisasjoner anledning til å delta i arealplanprosessen og få nødvendige opplysninger om arealplanens virkninger. Dette har bl.a. sammenheng med overlevering av materialet angående konsekvensanalysen (dette kapitlet av planbeskrivelsen) og annen nødvendig interaksjon.

Invitasjon til myndighetsforhandlinger angående medvirknings- og evalueringsplan ble sendt til kommunene og andre myndigheter i planens virkningsområde. Likeså vil det bli sendt invitasjoner til myndighetsforhandlinger om arealplanutkastet.

Delplan til området Utsjoki 2012 -

Miljødepartementet og regional næringslivs-, infrastruktur og miljøsenter dvs. i dette planprosjektet Laplands ELY-senter (Næring-, logistikk- og miljøsenter) har ansvaret for det at annen stats myndigheter samt naturlige personer og samfunn får anledning til å ta del i planarbeidet slik at de kan delta i møter angående planarbeidet.

2. Lovhjemmel og mål for konsekvensanalyse av iverksetting av kommunedelplanen

Virkningene av kommunedelplanutkastet vurderes i samsvar med MRA¹ § 1. Ved analyse av konsekvensene av arealplanen i samsvar med Arealdisponerings- og byggingsloven (132/1999) § 9 tar man hensyn til planens formål og hensikt, tidligere gjennomførte utredninger samt andre forhold med betydning for nødvendigheten av utredninger. Utredningene skal gi data som er tilstrekkelige for at det er mulig å vurdere direkte og indirekte virkninger av gjennomføring av planen på:

1. befolkningens livsvilkår og livsmiljø;
2. jordsmonn og berggrunn, vann, luft og klima;
3. plante- og dyrearter, biologisk mangfold og naturressurser;
4. regions- og samfunnsstruktur; samfunns- og energiøkonomi og samferdsel;
5. bybilde, landskap, kulturarv og bebygd miljø.

Formålet med en konsekvensanalyse er å påvise hvilken betydning endringer i arealbruk har for miljøet og berørte parter. I tillegg vurderes forholdet mellom arealplanutkastet og nasjonale mål for arealbruk og de målene som gjelder for fylket, regionen og lokalt. Ved hjelp av arealplanmålene og resultatene av evaluering av planløsningen samt medvirkning under utarbeiding, dannes det grunnlag for utarbeiding av den endelige kommunedelplanen.

En arealplan vil ved iverksetting uunngåelig medføre endringer bl.a. i arealbruken og naturmiljøet i planområdet. Når det handles i samsvar med en gjennomtenkt arealplan, er virkningene av bygging bedre kjent på forhånd, arealplanløsninger kan videreutvikles og negative virkninger reduseres, sammenlignet med at byggingen skjer uten en overordnet plan som tar hensyn til miljøforholdene.

På grunnlag av utredninger som er gjort for arealplanarbeidet, ønsker man ved hjelp av arealplanen og mer detaljerte planer som konkretiserer arealplanen, å tilrettelegge for bygging og annen arealbruk slik at skadelige virkninger på miljøet blir så små som mulig og positive virkninger så store som mulig.

3. Arealplanens mål og arealplanløsningen

Utsjokis delplan ved vedtat i kommunestyret i år 2007. Den ble opphevet i Rovaniemis styringsrett som lovmotstridig den 16.7.2009 (09/039/1) fordi man så at den ville forårsake unødvendig skade til Metsähallitus (Skogsforvaltning) I tillegg de planvedtekter som gjaldt var motstridige til hverandre og på den måten at planen ikke oppfylte de kravene og klarheten som kreves av en slik plan. Utsjoki kommune klaget over vedtaket til høyeste rett men klagen ble kastet (KHO :2011:61)

Man fortsatt arbeidet med planen i år 2012. Det stoff man hadde samlet ble brukt som kilde- og bakgrunnsmaterial (2003-2007)og man har komplettert dokumenter i den graden det var nødvendig.

¹ O.a.: MRA er finsk forkortelse for arealdisponerings- og byggingsloven

Målet er å se på byggereten og plasseringsmuligheter i statens grunn og rette på de motstridigheter som var i den forrige planbestemmelser. Målet er å få en helhetsløsning som sikrer kontrollert både antall og beliggenhet av bygninger. I tillegg til dette tar man hensyn til ajourføring og utvidelse av tettstedet reguleringsplanen og de saker som muligens kommer frem i delplanens presiseringsbehov.

Det sentrale grunnlaget for arealplanløsningen er Utviklingsplan for Tanadalen 2020 og de funksjonelle og miljømessige soner som defineres i den, og de planprinsippene for arealbruk som gjelder for disse sonene.

Utsjoki delområde totalt består ifølge utviklingsplanen av følgende delenheter med ulike typer funksjoner og miljø:

- Utsjoki sentrumsbygd
- Vetsikko - enhet med mange natur-, landskaps-, kultur- og reiselivsverdier
- Ailesstrykene - enhet med mange natur-, landskaps- og reiselivsverdier
- Kirka og kirkestuene - kulturmiljø
- Kevo forskningsstasjon og forbindelsene til Kevo natursti
- Kenesjärvi strandvernprogramområde
- Flere mindre reisemål (punkter)
- Andre områder langs Tanaelva og Ohcejohka

Målet med spesifiserte arealplankoder og områdereservasjoner er bl.a. å tilpasse volumet av byggerett og plassere dette i det eksisterende miljøet. Grunnlaget for lokalisering av bygging og byggerett varierer avhengig av miljøet og bygningers bruksformål.

De viktigste endringer kommunedelplanen medfører på disse enhetene er følgende:

- Arealplanen definerer områder for supplerende bygging i Utsjoki sentrum.
- Den mest synlige virkningen på tettstedsstrukturen vil være supplerende utbygging som fører til et strukturelt og visuelt mer enhetlig tettstedsområde.
- De nye utbyggingsområdene som vises i arealplanen, vil gi et mer allsidig tilbud på byggetomter i sentrum av Utsjoki og i strandsonen langs Tanaelva og Ohcejohka.
- Spesielt vil Utsjoki sentrum og Vetsikko-området bli mer allsidige reisemål
- I strandsonen utenfor sentrumsområdet vil antall byggetomter bli omtrent fordoblet
- De viktigste natur-, landskaps- og kulturverdier blir bevart og betydningen av dem blir fremhevet i den totale strukturen.

I en rettfærdig definisjon av byggerett har man anvendt prinsippet om hovedbøle. Tidspunktet som brukes som grunnlag for definisjon av hovedbøle er året 1969, da bestemmelsene om bygging i strandsoner ble føyd til bygningsloven som trådte i kraft i 1958. I hovedbøleutredningen har man avklart hvilke hovedbøler som fantes i området på det tidspunktet.

Når man anvender hovedbøleprinsippet, fordeler man byggeretten i samsvar med dimensjoneringsnormer ut fra den opprinnelige lengden av strandlinjen til det aktuelle hovedbølet. Antall nye byggetomter i hovedbølet får man ved å trekke allerede utbygde og fradelte byggetomter og de som har fått byggetillatelse, fra angjeldende hovedbølets totale byggerett.

I byggetettheten tar man hensyn til særtrekkene i soneenheter/-områder som funksjons- og miljømessig er av ulik karakter. Strandområder som ikke egner seg til bygging, har ikke byggerett.

Kommunedelplanen styrer ved siden av bygging også annen arealbruk, som reiselivsaktiviteter, plassering av rekreasjonsområder og turtraseer. Strandområder som ikke bygges ut, tjener bl.a. som publikums landingsplasser og turterreng.

Tabell. Prinsippene for arealbruk og dimensjonering av strandsonen. Områdeinndeling i kolonne 1 forklares i kapittel 1.2. Detaljert byggerett og -områder. Utbyggingsdetaljene defineres i forhandlinger mellom arealplanlegger, grunneier og andre interessegrupper under arealplanutarbeiding.

SONE/OMRÅDE	GENERELLE AREALBRUKSPRINSIPPER I DEN ENKELTE SONEN	GRUNN-DIMENSJONERING AV STRAND-OMRÅDET Antall byggetomter per omregnet strandlinjekilometer	Betydning sett fra Norge
TA Utsjoki sentrum-område	Utbygging ved å bedre den eksisterende strukturen. Støtter service. Byggevolumet kan være størst. Kobles til kommunaltekniske nett. Kommunedelplanen avgjør den overordnede strukturen. Detaljert iverksetting bestemmes med reguleringsplanen.	Bygging skjer på tettstedstrukturens betingelser ved at strukturen blir bedre og tettere	Fremtidig utvikling av Utsjoki sentrum blir mer forutsigbar også med tanke på avgjørelser på norsk side. Arealplanen fradeler 30-40 plasser for boligbygging i tillegg til de eksisterende.
AT Grendmiljøer med et lite areal	Kvantitativt moderat utbygging tilpasses til grendeverdier. Kommunedelplanen avgjør byggetomtene. Ved behov gis det veiledning til utbygging.	5-6	Gir støtte til bevaring av levedyktigheten i eksisterende, små, nesten grenddannende områder.
R, RM Reiseliv-konsentrasjoner med et lite areal	Kommunedelplanen avgjør det totale byggevolumet. Reiselivets særinteresser, landingsplasser, fellesområder og andre tilsvarende områder tas hensyn til. Målet er konsentrasjoner, da byggevolumet kan være større enn vanlig.	4-6	Bebyggelsen blir mer konsentrert og levner igjen noe mer friområde enn uten kommunedelplan.
MA Landskapsområder som er verdifulle eller sårbare for bygging	Utbygging tilpasses landskapet. Landskapets tåleevne bestemmer byggevolumet. Størst bebyggelsestetthet i områder med eksisterende bebyggelse og med skogdekke, minst bebyggelsestetthet i åpne landskapsområder.	1-3	Det totale byggevolumet vil antakelig bli mindre enn uten kommunedelplan.
ANDRE Andre områder	I strandområder uten særtrekk, som er teknisk egnet til bygging, er byggevolumet gjennomsnittlig sammenlignet med andre områder.	3-5	Her kan bygging få større volum enkelte steder enn uten kommunedelplan.

Utsjoki delplanområde har utenom senrumsbygdga ca. 150 kilometer såkalt beregnet strandlinje. For tiden er det ca. 320 byggetomter og i arealplanen gis

det i tillegg ca. 186 i tillegg dvs. ca. 506 stykker. Arealplanen medfører at den nåværende utnytingsgraden 2.1 økes til 3.4 per beregnet strandlinjekilometer.

Ifølge Utviklingsplan for Tanadalen 2020 bør man i tettstedsområdene være forberedt på økt bygging av både helårsbolig og feriehus. I Utsjoki sentrumsområde bør man i arealdisponering være forberedt på minst 30–40 nye bolighuslokaliteter (i tettstedsområder i hele Tanadalen til sammen 100 bolighuslokaliteter). Ved siden av bebyggelse bør man i arealbruken også være forberedt på mer allsidige reiselivsaktiviteter og vekst i andre næringer.

Utgangspunktet er at karakteren av supplerende bygging i Utsjoki er slik at den virker samlende på bygdestrukturen. En slik samlende og fortettende utbygging er velbegrunnet også med tanke på utnytting av de kommunaltekniske nettene.

4. Konsekvenser for kulturmiljøet

Ved hjelp av planene har man vært i stand til ikke bare å bevare kulturmiljøer men også styrke dem. Man har forsøkt å styre arealbruken slik at det er mulig å fortsette med den type aktiviteter som knytter seg til tradisjonelle næringer og boformer, og i tillegg kan man skape bedre forutsetninger for styrking av tradisjonelle næringer (f.eks. utmarksnæringer og duoddji). Det er også mulig å styre finansiering til tiltak som fremmer kultur.

Kommunedelplanløsningen bringer i bevissthet og foreslår eller anbefaler vern av:

- Kulturhelheter
- Bygningsvernobjekter
- Kulturminner

For Norge vil ikke iverksetting av arealplanen gi vesentlige skadelige virkninger på bebygd kulturmiljø.

5. Endringer i landskapet og omfanget av endringene i ulike deler av planområdet samt i hele Tanadalen

Sett fra bebygd miljø kan planområdet noe generaliserende deles opp i tre ulike områdetyper: området mellom Vetsikko og Kirkestedet, et spredt bebygd område i Tanadalen og et spredt bebygd område med fritidsboliger langs det øvre løpet av Ohcejohka og Tanaelva.

Utbyggingens tyngdepunkt i arealplanen ligger i utvidelse av Kirkestedet i retning av Tanadalen. Utvidelsen består hovedsakelig av supplerende utbygging inne i den eksisterende strukturen. Nye boligtomter er for det meste vist i tilknytning til Kirkestedet. Andre steder dreier nybygging seg for det meste om enkeltstående fritidsboliger i tilknytning til eksisterende bygninger. Problemet med fritidsboligbygging er den usammenhengende strukturen, men på den annen side gjør dimensjonen på byggingen det lettere å plassere det i terrenget.

Arealplanen viser ikke nye veiordninger eller nye veier som kan ha landskapsmessig betydning. Det er heller ikke vist noen nye kraftlinjer i området eller

andre kommunaltekniske nett som kunne hatt virkning på landskapet, om enn bare lokalt.

Det er ikke vist nybygging på fjellsidene i elvedalene, i Mantojärvi-området eller østskrånningene av Ohcejohka. Disse delområdene er de mest sentrale elementene med hensyn til bevaring av landskapet. Arealplanen har også klart å levne igjen forholdsvis lange ubebygde strekninger ved det øvre løpet av Ohcejohka sør for Kevo.

Iverksetting av kommunedelplanen i Ohcejohkadalen vil ikke gi landskapsmessige virkninger på norsk side. I Tanadalen er det to områder hvor endringer i landskapet påvirker Norge: i området Vetsikko – Utsjoki med tettstedkarakter danner Vetsikko og Utsjoki kirkested klare tyngdepunkter for utbygging, og vest for Kirkestedet skiller det seg et ut et spredt bygd område med vekt på fritidsbebyggelse.

I arealplanen øker påvirkningen av Utsjoki kirkested i Tanadalen ytterligere, fordi begge retninger av Tanadalen er valgt til utvidelse av kirkestedet. Utvidelsen østover skjer ved at bebyggelsesstrukturen blir tettere og bygningsvolumet dermed øker. Utvidelsen mot vest gjennomføres delvis ved å komprimere den eksisterende strukturen og ved å føre den videre vestover. For elvedalens del skjer endringen gjennom å komprimere strukturen og for veilandskapet ved at tettstedstrukturen utvides til Äimäjoki.

I den øvre delen av Tanadalen forårsakes endringen av de enkeltstående fritidsboliglokalteter med en virkning som i hovedsak er lokal. Man har også klart å bevare store, sammenhengende ubebygde strandområder. Den lengste av disse er den over seks kilometer lange sonen fra Pihkasavu til Koadniljohka med bare en byggetomt. Også vest for Vetsikko er det en lang ubebygde strekning.

Landskapsendringen i Tanadalen er betydelig på grunn av økning av byggeområder. Bygging på strandsonen skal likevel begrenses og styres ved hjelp av arealplanbestemmelser og byggeveiledninger slik at de viktigste ubebygde områdene med tanke på landskapet blir bevart, at reiselivsaktiviteter og fritidsbebyggelse konsentreres og lokale skader på landskapet kan forebygges.

Bygge-tomter som Metsähallitus forvalter (AO og RA)

I år 2012 har man økt AO-tomter i Kuosnjarga og Aittikuolpuna som Metsähallitus forvalter , disse er lokalisert langs hovedveien i noen bygningers grupper . Byggefunksjonens innvirkninger blir å være hovedsakelig lokal. Med byggemåte , materialer samt fargevalg kan man påvirke de landskapsmessige innvirkninger slik at de ikke når over til den norske siden av elva.

De AO-byggeplasser som Metsähallitus eier i Mantojärvi, Suoppajärvi samt RA- byggeplasser som den eier i Patoniva og Mierasjärvi er henvist langs hovedveien eller i slutten av en ny veiforbindelse i noen få bygningers grupper. Virkninger bygginger blir å være hovedsaklig lokal . Med byggemåter, materialer samt fargevalg kan man påvirke landskapsmessige virkninger.

6. Virkninger på naturen

I konsekvensanalysen for arealplanen har man utredet virkningene av iverksetting av planen i Natura 2000-nettverksområdet og i et tjuetall av viktige områder med naturverdier. Siden man har kjent til beliggenheten av områdene og hatt de nødvendige kunnskaper om habitatene til vernede eller truede arter under planarbeidet, har man for det meste kunnet ta hensyn til dem på en god måte. Planen vil ikke gi betydelige virkninger på naturen verken på finsk eller på norsk side.

7. Virkninger på Tanavassdraget, fiskebestandene og fisket

Arealplanen viser bl.a. byggerett i strandsonen og sentrale båtstøer og/eller ilandstigningsområder. Dermed muliggjør utarbeidelse av arealplanen bl.a. en videre utbygging til bolig-, ferie- og reiselivsbehov, og gir også retningslinjer for ferdsel i området. Dermed er arealplanens virkninger på fiske, som også er virkninger på Norge, bl.a. følgende:

- rett til utvidet bygging muliggjør styrking av fisketurismen, hvis ønskelig
- økt etterspørsel etter fiskeprodukter og foredlingsprodukter som følge av økt fritidsturisme
- økt etterspørsel etter fiskekort i tilknytning til reiselivet
- økt fisketurisme påvirker også indirekte bl.a. utleie av fiskeutstyr, etterspørsel etter innkvartering og beverting.
- med økt turisme fremheves betydningen av styring og regulering av fisket
- områder med utvidet bygging reduserer ubebygde strandområder
- trafikken i strandsonen langs Tanaelva vokser og dekker større områder enn i dag
- økt betydning av landingsplasser og styring av ferdsel
- utbygging påvirker ikke direkte områder tilknyttet fiske (f.eks. stedene hvor man starter fisket, båtfiskesoner), fordi utbyggings- og fiskeområdene ikke angår de samme stedene

Alt i alt kan man konstatere at det som påvirker fisket og laksen i Tanavassdraget mest, er det ovenfor nevnte regelverket, særlig fiskeforskriften for Tanaelvas fiskeområde. Virkningene av arealplanen skaper for arealbrukens del muligheter, men de påvirker ikke direkte rettigheter og bestemmelser angående fisket.

Arealplan for vassdragsnære områder har ikke betydelige skadelige virkninger på vannkvaliteten eller hydrologien i Tanaelva eller Ohcejohka. Utbygging har skadelige virkninger lokalt på byggetomten på overflateavløp, og risikoen for erosjon i skråningen kan øke, men virkningene totalt er ikke betydelige for Finland eller Norge.

8. Virkninger på den samiske kulturen

Samiske synspunkter og rettigheter har man kunnet ta hensyn til gjennom Utsjoki kommune i styringsgruppearbeidet og i forhandlinger med grunneiere. Også mulighet for deltakelse fra nabokommune Enare er sikret gjennom prosedyrer i samsvar med MRL. Man blir å høre Norge og Tana kommune slik det er vedtatt om høring i internasjonale saker.

Utviklingsplanen ble presentert for Sametinget våren 2005. Sametinget har vært representert i styringsgruppa. I det nye arbeidet i planarbeidet i 2012 blir Sametinget i Finland hørt gjennom uttalellesprosessen.

Vern av samisk kultur og utmarksnæringer den er basert på, er i lovgivningen og i internasjonale konvensjoner stilt som en forpliktelse. Samene har som utfolk rett som sikres i den finske grunnloven (731/1999), til å opprettholde og utvikle sitt eget språk og sin egen kultur. Med samer menes det personer som er definert som samer i lov om sametinget (974/1995).

FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter, artikkel 27, sikrer personer som tilhører minoriteter, rett til å dyrke sin egen kultur. De grunnleggende rettighetene som garanteres i konvensjonen, er religion, språk og kultur. Tradisjonelle næringer som reindrift, fiske og jakt anses for å være en del av kulturen.

Arealplanen tar sikte på å regulere fritidsbebyggelse, helårsboliger, reiselivs-utbygging og bygging i forbindelse med sentrumsbygda på en hensiktsmessig og rettferdig måte. Det sentrale utgangspunktet har vært å verne Tanadalens landskapsverdier og å lokalisere aktivitetene slik at drift av ulike næringer og bosetning ikke svekker forutsetningene for reindrift, fiske og jakt. Spesielt har man fokusert på at arealbruken i stranda og i strandsonen er bærekraftig og rettferdig ved å ta hensyn til hevduvunne rettigheter, tradisjonelle ferdselsveier og landingsplasser.

Den byggeretten som er vist i elvedalen og reiselivsområdene fremmer den økonomiske aktiviteten i området.

Med de nevnte tiltak fremmer man et livskraftig reiseliv og tilbyr forutsetninger for et helårs utkomme. I arealbruksløsninger har man tatt hensyn til reindriften arealbehov og driftsforutsetninger.

I arealplanen har man påvist og tatt hensyn til steder som er sentrale for den samiske kulturen ut fra kulturinventeringen som ble foretatt med tanke på arealplanen. For den delen støtter arealplanen bevaring av samisk kultur og formidler for sin del verdier som stedene representerer, til kommende generasjoner.

Når mulighetene for utbygging blir større og byggingen kan styres på en rettferdig måte og med hensyn til kultur- og miljøverdier, har kommunen bedre muligheter enn før for å styre utviklingen. Utmarksnæringer kan sikres når det tilbys ulike alternativer for å sette sammen utkommet fra flere ulike kilder. Et godt og allsidig livsmiljø samt mulighet for arbeid på hjemstedet øker for sin del ungdommens interesse for å bli værende i Utsjoki eller å komme tilbake dit.

9. Sammendrag av betydelige virkninger på Norge

Kommunedelplanen er laget slik at byggetillatelser på byggetomter definert i kommunedelplanen utenfor sentrumsbygda, kan innvilges direkte med hjemmel i kommunedelplanen. Ved hjelp av arealplanen kan lokalisering av byggeområder styres på en helhetlig måte, noe som er en klar bedring sammenlignet med dagens situasjon. I dag skjer utbygging mange steder med dispensasjoner. Hver søknad behandles som et enkelttilfelle på Laplands ELY-senter eller i kommunen med den kompetansen som til enhver tid er

tilgjengelig, og med støtte i tidligere praksis. I praksis vil dette si at man ikke kan ta hensyn til kommende arealbruk i omgivelsene på samme måte som i en vurdering av byggetillatelse som er basert på kommunedelplanen for elvenære områder.

Ved vurdering av betydningen av kommunedelplanens virkninger sett fra Norge, må man ta hensyn til de grunnleggende forskjellene i grunneierforholdene og den måten økonomisk virksomhet og næringsutøvelse støttes og styres. På norsk side er det bare i unntakstilfeller tillatt å bygge i strandsonen. På finsk side er bygging regulert og styrt, men området nær stranden er tradisjonelt blitt brukt til bygging. Med styring av bygging sikres det bl.a. at man ved siden av andre miljørelaterte forhold har tatt hensyn til flomrisiko og rasfare. Bygging veiledes ved hjelp av byggeskikkinstruksjoner som gir anbefalinger om bygningstype, farger og plassering av bygg på byggetomten. Disse forholdene tas i betraktning under vurdering av byggetillatelse.

Type virkning	Virkning på Norge
på innbyggernes livsvilkår og livsmiljø	Ingen betydelige negative virkninger. Tanadalens utviklingsplan har virkninger på regionens økonomi, sosiale forhold og samkvem mellom innbyggere på norsk og finsk side. Kommunedelplanen har ikke betydelige virkninger på Norge.
på jordsmonn og berggrunn, vann, luft og klima	Ingen betydelige negative virkninger. Forhold som påvirker vannkvaliteten og bruken av strendene kan for arealbrukens del styres på en bedre måte enn uten kommunedelplan.
på plante- og dyrearter, biologisk mangfold og naturressurser	Ingen betydelige negative virkninger
på region- og samsfunnsstruktur, samsfunns- og energiøkonomi og samferdsel;	Ingen betydelige negative virkninger
på bybilde, landskap, kulturarv og bebyggd miljø	Utbygging som arealplanen gir mulighet for, vil endre Tanadalens landskap på en betydelig måte. Sammenlignet med dispensasjonspraksisen uten en helhetlig styring av en arealplan, kan man lettere ha kontroll over og forutsi virkningene.

